

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 280/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Rastislavom Kaššákom, PhD., Medená 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Er 16033/2013 takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Er 16033/2013 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 280/2017-9 z 24. mája 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Er 16033/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že od roku 2013 je proti nej vedené exekučné konanie a okresný súd ako súd prvého stupňa v uvedenej veci vyše troch rokov nerozhodol, čím dochádza k prietahom v konaní. Na uvedenú skutočnosť ho sťažovateľka upozornila, avšak dosiaľ nebola vec rozhodnutá. Sťažnosť na prietahy podala sťažovateľka 4. augusta 2016. Okresnému súdu vyčíta nečinnosť, čo ma za následok porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľka na základe skutočností uvedených v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v predmetnom konaní, prizná jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k prijatej sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3287/2017 doručeným ústavnému súdu 23. júna 2017, v ktorom vyjadril súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci v konaní vedenom ústavným súdom, nenavrhol vykonať žiadne dôkazy a poskytol stručný prehľad podstatných procesných úkonov súdu, ako aj účastníkov napadnutého konania, z ktorého vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

- žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti sťažovateľke bola doručená okresnému súdu 19. decembra 2013 a následne 24. januára 2014 bolo vydané poverenie pre súdneho exekútora [REDAKOVANÉ];

- vydaním poverenia začala proti sťažovateľke exekúcia. Súdny exekútor predložil okresnému súdu na rozhodnutie 21. marca 2014 námietky sťažovateľky proti exekúcii, v ktorých namietala skutočnosti týkajúce sa postupu oprávneného a jeho právneho predchodcu. Sťažovateľka ďalej bez predloženia písomných dôkazov tvrdila, že vie preukázať neopodstatnenosť vymáhania pohľadávky v predmetnej exekúcii, keďže plnila oprávnenému, ako aj jeho právnenému predchodcovi. Zároveň namietala, že exekučný titul nemohla prevziať do vlastných rúk, pretože v čase jeho doručenia sa už na adrese doručenia nezdržiavala, keďže nehnuteľnosť predala a odsťahovala sa na inú adresu. Súčasne uviedla, že na potvrdení o doručení sa nenachádza jej podpis, ktorým potvrdila prevzatie exekučného titulu do vlastných rúk;

- exekútor zároveň predložil aj vyjadrenie oprávneného, ktorý považoval vymáhaný nárok vo výške 143,30 € za uhradený, ale nedopatrením nebol zohľadnený v návrhu na vykonanie exekúcie. V tejto časti sa teda exekúcia začala neoprávnene;

- dňa 28. apríla 2014 bola sťažovateľka súdom vyzvaná, aby predložila dôkazy na podporu svojich tvrdení uvedených v námietkach proti exekúcii, a 14. mája 2014 bola súdom vyzvaná, aby sa vyjadrila, či trvá na tom, aby, čo sa týka spornosti jej podpisu na potvrdení o prevzatí exekučného titulu, bolo vykonané znalecké dokazovanie. Bola upozornená na časovú náročnosť skúmania pravosti podpisu, ako aj vysoké náklady na jeho vyhotovenie, ktoré by v prípade neúspechu v konaní znášala sťažovateľka;

- listom z 20. mája 2014 sťažovateľka uviedla, že jej finančná situácia jej neumožňuje uhradiť náklady spojené so znaleckým dokazovaním. Obdobný prípad sfalšovanie jej podpisu na doručenke sa posudzoval aj v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006, kde taktiež bolo nariadené znalecké dokazovanie týkajúce sa pravosti podpisu sťažovateľky;

- okresný súd 11. júna 2014 zaslal povinnej tlačivo o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov;

- sťažovateľka zaslala vyplnené tlačivo spolu s dokladmi okresnému súdu, ktorý ju uznesením č. k. 52 Er 16033/2013-62 zo 4. augusta 2014 oslobodil od povinnosti platiť súdne poplatky;

- okresný súd uznesením z 5. augusta 2014 nariadil znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru písmaoznactva, odvetvia ručného písma [REDAKOVANÉ], ktorej úlohou bolo zistiť pravosť podpisu na doručenke, ktorá potvrdzovala prevzatie exekučného titulu sťažovateľkou. Podklady boli znalkyni zaslané 28. augusta 2014 a lehota na vypracovanie znaleckého posudku bola určená do februára 2015;

- súdna znalkyňa elektronicky 22. septembra 2015 súdu oznámila, že posudok bude vypracovaný do 12. februára 2016. Dňa 8. februára 2016 požiadala okresný súd o predĺženie lehoty o jeden mesiac, napokon bol súdu znalecký posudok doručený 15. marca 2016, ktorý bol následne zaslaný účastníkom exekučného konania (21. marca 2016);

- dňa 31. marca 2016 boli okresnému súdu doručené námietky proti znaleckému posudku, v ktorých sťažovateľka namietala pravosť podpisu na listinách, ktoré ako podklad na vypracovanie znaleckého posudku sama predložila. Právny zástupca sťažovateľky podal námietky s rovnakým obsahom okresnému súdu 28. apríla 2016;

- lustráciou v obchodnom registri bolo 5. mája 2017 zistené, že oprávnený zanikol bez právneho nástupcu, čo je zákonným dôvodom na zastavenie exekúcie, preto uznesením v ten istý deň okresný súd exekúciu zastavil.

5. Zákonná sudkyňa vo vyjadrení k priebehu napadnutého konania uviedla, že pokiaľ ide o rozhodovanie o námietkach sťažovateľky, súd konal priebežne a vypracovanie znaleckého posudku trvalo dlhší čas. V súdnom oddelení sa vystriedalo viacero vyšších súdnych úradníkov a s poukazom na vysoký nápad sa okresný súd snažil vybavovať veci priebežne. Po právnej stránke síce vec nie je zložitá, ale vyžadovala si časovo náročné úkony smerujúce k objektívnemu rozhodnutiu. Predseda okresného súdu v závere uviedol, že sťažovateľka aj v inej prebiehajúcej exekúcii namieta pravosť podpisu na doklade o prevzatí platobného rozkazu a priet'ah v konaní bol spôsobený v dôsledku čakania na vypracovanie znaleckého posudku.

6. Právny zástupca sťažovateľky vyjadril súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci a v ústavným súdom určenej lehote nezaujal žiadne stanovisko k vyjadreniu okresného súdu a zákonnej sudkyne.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

13. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého exekučného konania a samotnej exekúcie podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od právnej zložitosti veci, čo uviedol aj okresný súd. Pokiaľ ide skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že samotný priebeh exekúcie bol poznačený znaleckým dokazovaním pravosti podpisu sťažovateľky na potvrdení o doručení exekučného titulu.

14. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky. Ústavný súd zistil, že v rámci námietok proti exekúcii sťažovateľka vymáhaný nárok ako taký nepoprela, naopak, jeho existenciu potvrdila. Vymáhaný nárok podľa jej vyjadrenia uhradila, avšak uvedenú skutočnosť nevedela preukázať údajne z dôvodu, že uplynul dlhší čas od vzniku pohľadávky oprávneného, resp. jeho právneho predchodcu, a vzhľadom na časový odstup už nemala potrebné doklady k dispozícii. Uvedená skutočnosť je však na ťarchu sťažovateľky, pretože ak v priebehu exekúcie tvrdí, že vymáhaný nárok zanikol, je povinná toto svoje tvrdenie aj preukázať. Ústavnému súdu neušlo pozornosti, že sťažovateľka spolu s námietkami ani nepredložila písomné dôkazy preukazujúce zánik vymáhaného nároku, na čo ju musel okresný súd dodatočne vyzývať. Po vyše dvoch mesiacoch sťažovateľka predložila okresnému súdu písomné dôkazy, avšak tie nepreukázali zánik vymáhaného nároku v celom rozsahu a taktiež nepreukázali ani ďalšiu ňou namietanú skutočnosť, že exekučný titul neprevzala sťažovateľka do vlastných rúk.

15. Sťažovateľka opierala svoje tvrdenie, že exekučný titul neprevzala, a teda podpis na doručenke nie je jej vlastnoručný podpis, o skutočnosť, že sa doručoval na adresu v čase, na ktorej sa už nezdržovala, pretože nehnuteľnosť predala a odsťahovala sa. Uvedená

skutočnosť však žiadnym spôsobom nepreukazovala, že si sťažovateľka nemohla prevziať platobný rozkaz do vlastných rúk, keďže po opakovanom pokuse o doručenie exekučného titulu bol tento podľa údajov uvedených na doručenke uložený na príslušnej pošte. Zásielku, ktorá bola doručená do vlastných rúk, mohla v zmysle platných všeobecných a osobitných poštových podmienok pri úradnej zásielke určenej do vlastných rúk prevziať iba sťažovateľka na základe predloženia oznámenia o uložení zásielky a dokladu totožnosti. Napokon, okresný súd po výzve sťažovateľky, či trvá na znaleckom dokazovaní týkajúcom sa pravosti podpisu na doručenke, ktorý spochybnila, nariadil znalecké dokazovanie práve z dôvodu, že sťažovateľka spochybnila pravosť svojho podpisu, čo predĺžilo samotnú exekúciu o čas vyhotovenia znaleckého posudku, avšak bolo preukázané, že na doručenke sa nepochybné nachádza podpis sťažovateľky. I napriek tomuto záveru sťažovateľka opätovne podala námietky proti záverom znaleckého posudku s odôvodnením, že spochybnila časť podkladov, ktoré boli súdnemu znalcovi predložené, pričom je potrebné podotknúť, že súdny znalec vychádza pri overovaní pravosti podpisu z viacerých podkladov, ktoré sťažovateľka podpísala, a prípadný nedostatok v časti podkladov by bol v priebehu znaleckého dokazovania odhalený. Správanie sťažovateľky v napadnutom konaní pred okresným súdom možno vyhodnotiť ako také, ktoré v zásade prispelo k predĺženiu doterajšej doby konania okresného súdu, a možno jednoznačne konštatovať, že správanie sťažovateľky v priebehu exekúcie je príčinou priet'ahov v predmetnom exekučnom konaní.

16. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd vychádzajúc zo sťažnosti sťažovateľky a vyjadrení účastníkov je toho názoru, že v posudzovanom období nedochádzalo zo strany okresného súdu k nesústredenému postupu. Okresný súd aj súdny exekútor postupovali plynulo a priebežne. Obdobie, počas ktorého bolo potrebné čakať na vypracovanie znaleckého posudku, nemožno pripísať na vrub okresnému súdu, pretože sťažovateľka bola na dobu vypracovania aj na možné náklady s tým spojené upozornená, pričom voči tomu sťažovateľka nezniesla výhrady. Zároveň si sťažovateľka musela byť vedomá, že vypracovanie znaleckého posudku vzhľadom na vyťaženosť znalcov v danom obore bude časovo náročné, pretože o podobný úkon žiadala aj v inom exekučnom konaní prebiehajúcim na okresnom súde. Jediné

obdobie nečinnosti okresného súdu bolo zistené pred rozhodnutím o zastavení exekúcie, a to po podaní námietok proti znaleckému dokazovaniu. V tomto prípade sa však žiada uviesť, že oprávnený zanikol bez právneho nástupcu 28. decembra 2016, čo je zákonný dôvod na zastavenie exekúcie, a preto nebol daný dôvod ďalej rozhodovať o námietkach sťažovateľky.

17. V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08).

18. Niet pochyb o tom, že okresný súd v napadnutom konaní (vzhľadom aj na povahu veci) rozhodoval pomerne dlho, predmetná vec je však právoplatne skončená, pričom celková doba rozhodovania okresného súdu bola ešte na hranici ústavnej akceptovateľnosti. Ústavný súd na základe uvedeného preto považoval celkovú dobu posudzovanej časti konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 52 Er 16033/2013 za zodpovedajúcu požiadavke prerokovania veci bez zbytočných priet'ahov vyplývajúcej zo základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

19. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd nevyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

20. Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia označených základných práv navrhla, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez

zbytočných priet'ahov, a domáhala sa aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a trov právneho zastúpenia.

21. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhoviecie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné právo, ktorého porušenie s'ťažovateľka namietala, porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už nemusel zaoberať.

22. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže s'ťažovateľka v konaní neuspela, nepripadalo do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal jej návrhom na náhradu trov konania.

23. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017